

Kouluterveyskyselyn 2023 tulokset

Hyvvoltk 16.11.2023 § 120
305/12.02.01/2023

Valmistelija

Yhteisöasiamies Vaskilampi Eeva, hyvinvointijohtaja Tilli Jouni

Joka toinen vuosi toteutettavan valtakunnallisen kouluterveyskyselyn tulokset on julkaistu syksyllä 2023. Tiedonkeruu toteutettiin ajanjaksolla 1.3. - 12.5.2023. Vastaaajina olivat perusopetuksen 4. ja 5. sekä 8. ja 9. luokkien oppilaat sekä lukioden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat.

Koko maan osalta kouluterveyskyselyyn vastanneista lapsista ja nuorista suuri osa kertoi olevansa tyytyväinen elämäänsä. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaat olivat yleisemmin tyytyväisiä elämäänsä kuin perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaat sekä lukioden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat. Elämään tyytyväisten 8. ja 9. luokan oppilaiden sekä lukioden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden osuudet olivat pienentyneet hieman vuodesta 2021.

Terveystilansa koki keskinkertaiseksi tai huonoksi noin kolmannes tytöistä perusopetuksen 8. ja 9. luokalla, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Pojilla vastaavat osuudet olivat 16–20 prosenttia. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan tytöistä 14 prosenttia ja pojista yhdeksän prosenttia koki terveystilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Vuonna 2023 terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden osuudet olivat lähes ennallaan vuoteen 2021 verrattuna.

Koulunkäynnistä pitivät yleisimmin perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaat (pojat 70 % ja tytöt 76 %) sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat (pojat 83 % ja tytöt 73 %). Perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaista koulunkäynnistä piti noin puolet ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista noin kaksi kolmasosaa. Vuonna 2023 koulukäynnistä pitäneiden osuus oli pienentynyt vuodesta 2021 muilla paitsi ammattiin opiskelevilla.

Pyhäjärven osalta vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulokset kertovat osallisuuden ja koulussa viihtymisen positiivisesta kehityksestä erityisesti alakoulun kohdalla. Myös koulukiusaamisen suhteen trendi on hyvä, sillä koetun kiusaamisen määrä on laskeva niin alakoulussa, yläkoulussa kuin lukiossa. Terveystilansa huonoksi tai keskinkertaiseksi kokevien määrä on yleisesti ottaen laskussa. Lisäksi harrastamisen suhteen Pyhäjärvellä pyyhkii hyvin: 100 prosenttia yläkoululaisista ja lukiolaisista harrastaa jotain vähintään kerran viikossa. Erityisesti viikoittain liikuntaa harrastavien määrä on nousussa. Myös opiskeluhuollon ammattilaisille päästään hyvin ja apua saadaan tehokkaasti.

Kouluterveyskyselyn tulokset nostavat kuitenkin esiin myös aiheita, joista niin koulujen kuin kotien on syytä olla erittäin huolissaan. Alakouluikäisten osalta hälyttävää on, että vanhempien tai huoltajien taholta fyysistä (16%) tai henkistä (23,6%) väkivaltaa kokeneiden lasten määrä on kasvanut lähes 10 prosenttiyksikköä. Erilaisten tupakkatuotteiden ja alkoholin käyttö on kasvussa, ja kokeiluja tehdään jo alakoulussa. Myös luvattomien poissaolojen ja myöhästymisten määrä nousussa.

Sellaisten lasten ja nuorten määrä on nousussa, jotka ovat tunteneet olonsa hermostuneeksi, kun eivät ole päässeet nettiin. Vastaavasti niiden osuus, jotka ovat yrittäneet viettää vähemmän aikaa netissä siinä onnistumatta, on kasvanut alakoulusta lukioon. Erityisesti tytöt kokevat sosiaalista ahdistuneisuutta sekä ylipäättään internetin käyttöön liittyviä negatiivisia seurauksia poikia enemmän. Tytöt myös kokevat poikia enemmän koulu-uupumusta. Osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemus on vähentynyt yläkoululaisilla ja lukiolaisilla.

Pyhäjärven kaupungin HYTE/LAPE-työryhmä on käsitellyt kouluterveyskyselyn tuloksia syksyn 2023 aikana. Myös koulujen rehtorit ja henkilökunta ovat keskustelleet tuloksista. Tämän perusteella talousarvioon 2024 ja suunnitelmavuosille 2025–2026 esitetään toimenpidekokonaisuuksia, joiden vaikuttavuuden seuraamiseen käytetään seuraavan kouluterveyskyselyn tuloksia.

Kouluterveyskyselyn 2023 tulokset ovat oheismateriaalina.

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Tilli Jouni
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee kouluterveyskyselyn tulokset tiedokseen.
Päätös	Hyväksyttiin.